ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ
Ἐσωτερικοῦ:
Ἐτησία Δρχ. 300
Δήμων — Τραπεζῶν » 500
Ἐξωτερικοῦ Δολλ. 15

ΝΕΑ ΜΥΚΟΝΟΣ

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ — ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ — ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΖΩΗ

Διευθυντής
ΝΙΚΟΣ Δ. ΑΓΓΕΛΕΤΑΚΗΣ

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΚΑΙ ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ
Ν. Δ. Ἀγγελετάκη, Μ. Ἀλεξάνδρου 86, Ἀμαρούσιον, τηλ. 80.28.305

ΑΥΓΟΥΣΤ - ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 1980
Ἔτος 33ο - Ἀρ. Φύλλου 390 - 391

Ἱστορικά Ἔγγραφα Μυκόνου

«Ἀνίερος» γάμος μεταξύ Μαλτέζου κουρσάρου καί Μυκονιάτισσας

Τοῦ κ. ΣΙΜΟΥ ΣΥΜΕΩΝΙΔΗ

Μέ ξεχωριστή χαρά λάβαμε ἕνα θαυμάσιο γράμμα καί μιά συνεργασία γιά κάποιο παλιό γάμο πού ἔγινε στό νησί μας μεταξύ μιᾶς μυκονιάτισσας κι' ἑνός Μαλτέζου κουρσάρου, ἀπό τό γνωστό Κυκλαδίτη ἐρευνητή καί ἐκδότη πρῶτα τῆς ἐφημερίδος «Σιφνιακή» καί κατόπιν τῆς «Κυκλαδικῆς Ἐπιθεωρήσεως» κ. Σίμο Μ. Συμεωνίδη, Ἀντιδιοικητή τοῦ Γενικοῦ Λογιστηρίου τοῦ Κράτους καί θερμό φίλο τοῦ νησιοῦ μας, ἀφοῦ ἐπί 12 συνεχῆ χρόνια περνᾶ σ' αὐτό τίς διακοπές του.

Ὁ κ. Συμεωνίδης μᾶς ὑπόσχεται νά δημοσιεύσει στή συνέχεια καί ἄλλα ἐνδιαφέροντα ἔγγραφα στήν ἐφημερίδα μας καί τόν εὐχαριστοῦμε πολύ γιά τήν τιμή πού μᾶς κάνει.

«Ἀνίερος» χαρακτηρίσθηκε ἀπό τούς καθολικούς ὁ γάμος μεταξύ MARI ANTONIO AUGE, καθολικοῦ λατινικοῦ δόγματος καί τῆς Μαρίας Γιώργη Σταυρακάκη, ὀρθόδοξης Μυκονιάτισσας πού τελέσθηκε στίς 22 Ὀκτωβρίου 1678 στή Μύκονο ἀπό τόν παπα - Παντελή Πανταδέαστο, ἐφημέριο τῆς ἐνορίας τῆς Μαρίας, κατά τό ὀρθόδοξο δόγμα. Μέ τήν ὑπόθεση ἀσχολήθηκε τό Βατικανό, πού διέταξε τόν καθολικό ἐπίσκοπο Μήλου Ἰωάννη Ἀντώνιο Καμίλλη νά τήν ἐρευνήσει καί νά στείλει ἐπίσημα ἀποδεικτικά στοιχεῖα προκειμένου νά ἀποφασίσει τό ἐκκλησιαστικό δικαστήριο, τό περίφημο SANT UFFICIO.

Σχετικά εἶναι τά ἔγγραφα πού δημοσιεύονται πιό κάτω καί πού βρίσκονται θησαυρισμένα στά Ἀρχεῖα τῆς Ἁγίας Προπαγάνδας (P.F.S. Φάκ. SC. ARCH. 2 B, τ.1. 580R - 051B, 200II), στή Γραμματεία τῆς ὁποίας τά στέλνει ὁ Ἐπίσκοπος Μήλου:

1) «Καιγόμενος τῆς ἐντολῆς πού μοῦ ἔδωσε ἡ σεβασμιότητά σας γιά τήν πιστοποίηση τῆς ἀλήθειας πού ἐπιθυμεῖ νά διακριβώσει τό SANT UFFICIO τῆς Ἁγίας Προπαγάνδας σχετικά μέ τό γάμο τοῦ MARI ANTONIO AUGE, καθολικοῦ τό θρήσκευμα ἀπό τή Μάλτα, πού ἔγινε στό νησί τῆς Μυκόνου κατά τό ὀρθόδοξο δόγμα καί σύμφωνα μέ τίς διαταγές τῆς Ἁγίας Προπαγάνδας πού ζητοῦν τήν αὐθεντικότητα τοῦ γεγονότος ἀπό ἀντίγραφο τῆς πράξεως γάμου στό βιβλίο γάμων τῆς ἐνορίας ἤ ἄν δέν ὑπάρχει τέτοιο ἀπό ἀντίγραφο πρακτικοῦ ἐξετάσεως μαρτύρων συντεταγμένου κατά τόν πιό λεπτομερειακό τρόπο, ἔχω τήν τιμή νά σᾶς πληροφορήσω τά ἀκόλουθα ἐπί τοῦ ἀνιέρου γεγονότος πού ἔλαβε χώρα στίς 22 Ὀκτωβρίου 1678:

Γνωρίζοντας πώς κανένας ἀπό τούς Ἕλληνες ἐπισκόπους ἤ ἱερεῖς δέν τηρεῖ ληξιαρχικά βιβλία γάμων κλπ., φρόντισα νά κάνω κάποιες ἔρευνες γιά τήν πιστοποίηση τοῦ γεγονότος ὅσο καλύτερα μποροῦσα. Γνωρίζω μάλιστα ὅτι τά μέρη δέν ἔχουμε ἐξουσία νά ἐπιβάλλουμε ἀνακριτικές ἀπαιτήσεις [illegible] στείλω ἀπόσπασμα τῶν ἐξετάσεων στήν Ἁγία Προπαγάνδα, ἐπικυρωμένο ἀπό ἐμένα, πληροφορώντας την ταυτόχρονα πώς δέν θεωρεῖ ἀπαραίτητο νά ἔχει τό γράμμα τῆς ὑπογραφῆς καί σφραγίδας τοῦ Ἕλληνα παπᾶ πού ἐτέλεσε τόν ἀνίερο γάμο, νά ἀποσταλεῖ σέ κάποιον PIETRO PAULO VENAFRIO ἀπό τή Μάλτα, πού ὑπῆρξε ἐφημέριος τοῦ AUGE καί τώρα βρίσκεται στή Μάλτα, ἀπό τόν ὁποῖο ἀσφαλῶς θά ἔχει πληροφορίες. Ὅπως πρῶτο ζήτημα, ὅτι ἐκεῖ [illegible] ἦταν ἄγνωστη, ἐνῶ τώρα πού φανερώθηκε εἶναι δύσκολο νά κρύψει τήν ἀλήθεια, ἀφοῦ ὅλοι οἱ ἄνθρωποι στό νησί ἐδῶ φοβοῦνται τόν AUGE, ὅπως δέν φοβοῦνται τό διάβολο, γιατί ἐκδικεῖται πολύ ἐξωφρενικά.

Δέν παρέλειψα νά γράψω στόν ἐφημέριο Μυκόνου νά φροντίσει μέ κάθε τρόπο νά ξεκαθαρίσει τήν ἀλήθεια καί νά μοῦ στείλει τήν ἐπικυρωμένη ὁμολογία τοῦ Ἕλληνα ἐφημέριου, ὁ ὁποῖος τήν ἔδωσε μέ πολύ φόβο καί δισταγμό. Τῆς ὁμολογίας αὐτῆς ἔστειλα ἀντίγραφο, ἐπικυρωμένο ἀπό ἐμένα, στήν Ἁγία Προπαγάνδα ἀπό τόν [illegible] Ναύαρχο, ὅμοιο ἀκριβῶς μέ αὐτό πού στέλνω τώρα στή σεβασμιότητά σας. Θέλοντας λοιπόν τό ἀντίγραφο τῆς πρώτης ὁμολογίας τοῦ ἴδιου Ἕλληνα παπᾶ πού μοῦ ἔστειλε ἡ σεβασμιότητά σας, μέ ἐντολή νά ὑπογράφει ἀπό τόν ἴδιο ἀπό τό βιβλίο τῶν γάμων ἐδῶ παρουσία δύο μαρτύρων καί νά σᾶς τό ἐπιστρέψω χωρίς νά προβάλω ἀντιρρήσεις στίς διαταγές σας, ἔστειλα στή Μύκονο ἄξιο πρόσωπο γιά νά προσπαθήσει νά πάρει ἄλλη ὁμολογία τοῦ ἀνωτέρω παπᾶ [illegible] γιά τήν ἐκτέλεση αὐτή τοῦ ἐπιτόπιου [illegible].

Εἶμαι ὅμως σέ θέση νά βεβαιώσω τή σεβασμιότητά σας ὅτι [illegible], δέν ἔχω ἐλπίδα γιά κανένα καλό ἀποτέλεσμα. Πρῶτον, γιατί ὅπως γράφω καί ἀνωτέρω, οἱ Ἕλληνες δέν καταγράφουν τίς ἱεροπραξίες τῆς ἐνορίας τους, οὔτε ὑπάρχει τόπος ἤ ἐπίσκοπος ἤ ἐφημέριος πού νά ἀσχολεῖται κάτι τέτοιο· ἀπεναντίας ὅταν θέλουν ἔτσι ἁπλῶς καταγράφουμε ὀνόματα, πατρίδα, τούς ἀναδόχους κλπ. γελῶντας μαζί μας. 2) Γιατί φοβοῦνται ἐκεῖνον τόν καλό χριστιανό, [illegible], μήπως [illegible] καταστρέψει ὅλους ἐκείνους πού θά βεβαιώσουν τήν ἀλήθεια ἐναντίον του. 3) Γιατί ἤδη ὁ ἀνωτέρω AUGE, πρίν ἀναχωρήσει ἀπό τήν Ἀνατολή, ἔστειλε στή Μύκονο ἕναν [illegible] μισσιονάριους, μέ ἀρκετά χρήματα στά χέρια, μέ τά ὁποῖα ἐξαγόρασε τόν Ἕλληνα ἐπίσκοπο, τόσο τόν Τιμόθεο(1), ἤδη σέ ἀργία, ὅσο καί τόν Φιλόθεο(2) πού τόν διαδέχτηκε στήν ἐπισκοπή, τόν Οἰκονόμο καί τόν ἐφημέριο πού ἔκανε τό γάμο καί ἐξαγόρασε τήν πρώτη ὁμολογία καί τῶν ὑπογεγραμμένων [illegible] καταθέσεις μέ ἀκριβῶς περιεχόμενο, τίς ὁποῖες ὁ [illegible] ἔφερε ὁ ἴδιος στή Μήλο νά μέ πείσει νά τίς ἐπικυρώσω μέ τήν ὑπογραφή καί τή σφραγίδα μου, ὥστε νά χρησιμεύσουν στόν AUGE ὡς ἀπόδειξη ὅτι εἶναι ἄγαμος καί γιά νά χάσει τήν ἀξία της ἡ ἀληθινή ὁμολογία τοῦ παπᾶ - Παντελῆ, ἀποδείχνοντας πώς ὅλα ἦταν μιά συκοφαντία ἤ ἀπάτη. Τέλος, γιατί δέν ἔχουμε νά περιμένουμε ἀπό ἐκεῖ ἄλλη πιστευτότερη ἀπόδειξη, μιά καί ὁ δικός μας [illegible] Λεονάρδος Ξανθάκης, τρέφει συμπάθεια στούς Ἕλληνες παπάδες, [illegible] καί ἄλλους καί σά συντελέσει στό νά διατυπωθοῦν τά ἀνωτέρω ἔγγραφα μέ τρόπο κατάλληλο γιά νά κρυφτεῖ ἡ ἀλήθεια.

Στόν [illegible] ἐπίσκοπο Τήνου(3), ὑπό τήν δικαιοδοσία τοῦ ὁποίου βρίσκεται ἡ Μύκονος, δέν ἀπευθύνομαι γιατί δέν θέλω νά [illegible] τόσο πολύ.

Ἔτσι, τό SANT UFFICIO στό ὁποῖο θά ἐξεταστεῖ ἡ ὑπόθεση αὐτή τοῦ AUGE γιά τό γάμο, δέν θά πρέπει νά ἐπιμείνει στή νομική ἀξία τῆς ὁμολογίας πού ἔκανε ὁ παπᾶ - Παντελῆς στίς 13 Ἰανουαρίου 1678(4) καί τῆς ἄλλης μέ ἡμερομηνία 12 Σεπτεμβρίου 1679, οὔτε νά ζητήσει οὔτε νά περιμένει ἄλλη ὁμολογία μέ μεγαλύτερη ἀξία, νομικό τύπο καί αὐθεντικότητα. Παρ' ὅλα αὐτά, ἐάν ἐπιστρέψει ὁ [illegible] πού κατοικεῖ στή Μύκονο καί μοῦ φέρει κάποιο ἄλλο ἔγγραφο ἤ ἐξέταση ἀξιόπιστη, θά στείλω κάθε τι νεώτερο στή σεβασμιότητά σας.

Παρακαλώντας εὐλαβικά νά μέ θεωρεῖτε [illegible] ὑπηρέτη σας ἀσπάζομαι τά χέρια σας μέ σεβασμό.

Μῆλος 28 Ἰανουαρίου 1680

Τῆς σεβασμιότητάς σας δοῦλος ταπεινός Ἰωάννης Ἀντώνιος Καμίλλης ἐπίσκοπος Μήλου.

2) «Βγαλμένο ἀπό τό πρωτότυπο πού εἰσῆλθε στό Ἀρχεῖο Ἐγγράφων τῆς Ἐπισκοπῆς Μήλου. 12 Σεπτεμβρίου 1679. Μύκονος

Ὁμολόγησε ὁ κ. Παντελῆς Πανταδέαστος, ἱερέας, ὅτι μιά φορά καί σέ ὥρα νυχτερινή τόν ἐκάλεσε ἀπό τό σπίτι του ἡ μητέρα τῆς Μαρίας Σταυρακάκη καί πῆγε στό σπίτι τοῦ κ. Ἰακώβου ROSSI ὅπου εἶδε τόν κ. MARI ANTONIO AUGE καί τήν ἀνωτέρω Μαρία καί ἄλλους ἀκόμη, ὅπου εὐλόγησε καί ἐτέλεσε τό μυστήριο τοῦ γάμου μεταξύ τῶν εἰρημένων MARI ANTONIO καί Μαρίας.

Ἐγώ Λεονάρδος Ξανθάκης, [illegible] καί ἀποστολικός μισσιονάριος ἐξέτασα τόν εἰρημένο κατά παράκληση τοῦ Σεβασμιωτάτου [illegible] DE CAMILLIS ἐπισκόπου Μήλου καί Κιμώλου.

(Τ.Σ.) Ἰωάννης Ἀντώνιος DE Καμίλλης, Ἐλέῳ Θεοῦ καί τῆς Ἁγίας Ἕδρας ἐπίσκοπος Μήλου κλπ. βεβαιώνω ὅτι τό παρόν ἀντίγραφο ἔγινε μέ τό ἴδιο μου τό χέρι ἀπό τό πρωτότυπο καί σφραγίστηκε μέ τή σφραγίδα μου.

Μῆλος, 23 Ἰανουαρίου 1680

Ὁ Ἐπίσκοπος Μήλου»

3) «Λίγες ἡμέρες μετά τήν ἀποστολή στή σεβασμιότητά σας, τῆς [illegible] Ἰανουαρίου, τοῦ ἀνωτέρω ἐπιστολῆς πού μοῦ ἔγραψε ὁ Γιώργης Σταυρακάκης ἀπό τή Μύκονο, πατέρας τῆς γυναίκας πού παντρεύτηκε τόν κύριο AUGE, ἦρθε ἐδῶ αὐτοπροσώπως αὐτός ὁ Γιώργης παρουσιάζοντάς μου ἕνα ἔγγραφο καί μιά πιστοποίηση γραμμένη μέ τό χέρι τοῦ Ἕλληνα ἱερέα πού χρησιμοποιήθηκε ὡς ἐφημέριος γιά τήν τέλεση τοῦ γάμου. Ἀντίγραφο καί τῶν δύο σᾶς στέλνω καί ὅλα παραλληλισμένα ἐπισημαίνω τά [illegible] καί τούς [illegible] αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου πού σέ κάνουν νά τόν λυπᾶσαι [illegible] νά ἀποδείξει τά ὅσα [illegible] χρησιμοποιήθηκε ὁ AUGE γιά νά φτάσει στό σκοπό του νά πάρει ἐκείνη τή γυναίκα.

Ἦλθε μετά ἐδῶ ὁ ἐφημέριος Μυκόνου δόν Λεονάρδος Ξανθάκης καί μιλώντας ἐπ' εὐκαιρία μαζί του [illegible] τόν γάμο δέν ἀρνήθηκε ὅτι ἔγινε ὀρθόδοξα ἀπό τόν Ἕλληνα παπᾶ. [illegible] πολλοί ἄλλοι Μυκονιάτες πού ἦλθαν ἐδῶ αὐτές τίς ἡμέρες γιά νά διαπραγματευθοῦν ἐμπορεύματα ἀπό τά λάφυρα πού φέρνουν στό λιμάνι μας οἱ κουρσάροι. Κατά τρόπο πού νά μήν χαρακτηρίζεται παρά ἀνίερος αὐτός ὁ γάμος, ἀκόμη καί ἄν δέν γίνει δυνατό νά ἔχουμε αὐθεντικό ἀντίγραφο ἀπό τό βιβλίο τῶν γάμων, σύμφωνα μέ τήν ἐπιθυμία τῆς Ἁγίας Προπαγάνδας καί τή συνήθεια τῆς Ἐκκλησίας μας, ὅτι καί ἡ ἑλληνική ἐκκλησία δέν χρησιμοποιεῖ τέτοια βιβλία, ὅπως πολλές φορές ἀνέφερα στή σεβασμιότητά σας, [illegible] διαταγές σας, φιλῶ [illegible] τά χέρια σας.

Μῆλος 4 Ἰουνίου 1680

Ταπεινός καί ὑπόχρεος δοῦλος
Ἰωάννης Ἀντώνιος Καμίλλης
Ἐπίσκοπος Μήλου»

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:

(1) Ἀρχιεπίσκοπος Σίφνου καί Μυκόνου (1674 - Ἰαν. 1678).
(2) Ὁ Σίφνου καί Μυκόνου Φιλόθεος (1678 - 1685, 1689 - 1690).
(3) Ἐννοεῖ τόν καθολικό ἐπίσκοπο Τήνου.
(4) Προφανῶς τό 1678 εἶναι λάθος. Δέν μπορεῖ ἡ ὁμολογία τοῦ παπα - Παντελῆ νά δόθηκε [illegible] μετά τόν γάμο πού ἔγινε στίς 22 Ὀκτωβρίου 1678. Τό σωστό εἶναι 13 Ἰανουαρίου 1679.